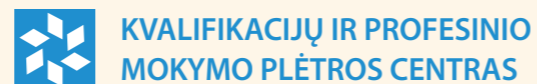

Kelionių, turizmo ir
laisvalaikio švietimo posričio
programų įgyvendinimo
kokybės išorinio vertinimo
rezultatų analizė

Parengta Europos Sąjungos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V-03-002 „Profesinio mokymo kokybės išorinis vertinimas“

Parengė UAB Eurotela ekspertės:

Birutė Markevičiūtė
Inga Anužytė – Gudlekiene
Giedrė Motejūnė

Turinys

IŠORINIO VERTINIMO REZULTATAI PAGAL STRATEGINES VERTINIMO SRITIS / 4

Mokymo / mokymosi aplinka / 4
Mokymasis visą gyvenimą / 6
Mokymo prieinamumas / 7
Mokymo modernumas / 8
Kvalifikacijos atitiktis ūkio poreikiams / 10
Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas / 12

IŠORINIO VERTINIMO REZULTATAI PAGAL KOKYBĖS UŽTIKRINIMO CIKLO ETAPUS / 13

Planavimas / 13
Įgyvendinimas / 15
Vertinimas / 19
Peržiūra / 20

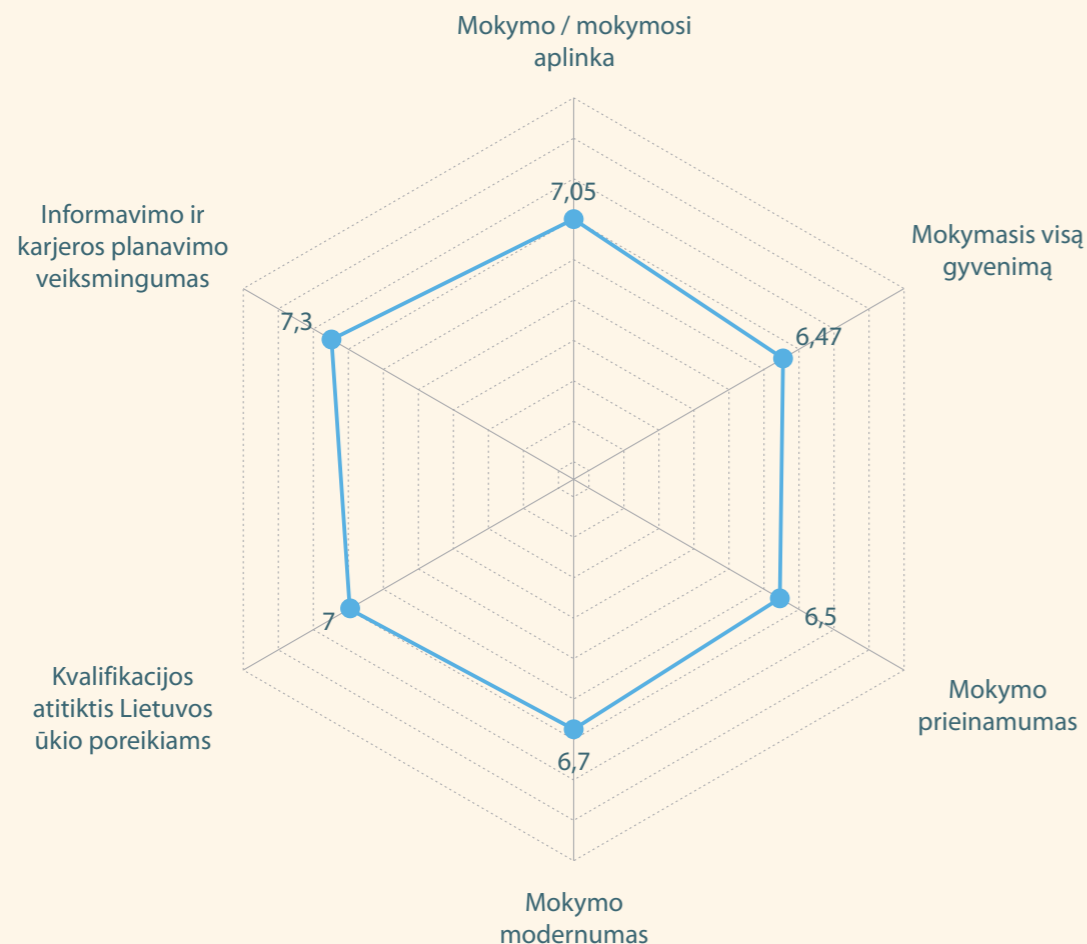
REKOMENDACIJOS / 22

PRIEDAS / 25

Išorinio vertinimo rezultatai pagal strategines vertinimo sritis

Kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio programų išorinis vertinimas vyko 20 profesinio mokymo įstaigų. Buvo įvertintos 9 posričio programos (žr. priedas).

Skėtis pagal strategines vertinimo sritis

Mokymo / mokymosi aplinka

Vertinant „Profesinio mokymo teikėjo vizija ir misija“ rodiklį: visų vertinamų profesinio mokymo teikėjų (toliau - PMT) vizijos ir misijos atitinka šiuolaikinės mokymo įstaigos požiūrį ruošiant kvalifikuotą darbuotoją, kuris gebėtų įgytas žinias taikyti praktikoje, toliau mokytis, tobulėti ir tuo prisidėti prie šalies ūkio kilimo. Atskirų mokyklų požiūris šiuo aspektu šiek tiek išsiskiria. Daugiau kaip pusės mokyklų vizijose ir misijose neakcentuojamas paslaugos gavėjas – žmogus, kuris yra pagrindinis mokymo įstaigos veiklos svertas.

Kiekvienais metais dauguma vertintų mokyklų sudaro aiškų, detalų ir konkretų mokyklos prioritetinių uždavinių sąrašą, kurie kasmet atnaujinami. Šešiolikoje mokyklų strateginių metinių tikslų atnaujinime dalyvauja visi socialiniai dalininkai, trijuose - per tris metus nėra atnaujinami metiniai prioritetiniai uždaviniai, keturiuose - metinių prioritetinių tikslų atnaujinime nedalyvauja tėvai.

Rodiklis „Pasitenkinimo aplinka matavimas“. Daugumoje mokyklų sukurti instrumentai mokytojų ir mokinių pasitenkinimo mokymosi ir darbo aplinka matavimui. Mokinių pasitenkinimas aplinka matuojamas anketavimu, o mokytojų – savianalize. Matavimai vyksta reguliariai, tačiau vykdomi neišskiriant kiekvienos programos ar posričio lygmenio, t.y. matavimai vykdomi visos mokyklos mastu. Tik keliose mokyklose mokytojų ir mokinių pasitenkinimo mokymosi ir darbo aplinka matavimai vykdomi kiekvienos programos lygmeniu ir aptariami mokykloje. Dviejose vertinime dalyvavusiose mokyklose mokinių ir mokytojų pasitenkinimas mokymosi ir darbo aplinka matuojamas nereguliariai, nėra tęstinumo; vienoje – mokytojų pasitenkinimas darbo aplinka vertinamas tik vadovaujantis metodinės grupės pokalbio protokolais. Apibendrinant, beveik visos mokyklos pasitenkinimą aplinka matuoja mokinių anketavimu. Mokytojų pasitenkinimas aplinka matuojamas analizuojant savianalizės anketas.

Rodiklis „Mokinių atsiliepimai“. Daugumoje mokyklų mokiniai (70 % ir daugiau) yra patenkinti profesinio mokymo kokybe. Penkios mokyklos pateikė mokinių nuomones apie tobulintinas sritis: trūksta popamokinės/ užklausinės veiklos, nėra galimybės pasirinkti mokymosi dalykų, nepakankama karjeros ugdymo veikla; nepakankama teorinio ir praktinio mokymo bazė, kad praktinis mokymas vyktų įmonėse; mokinių iniciatyvumo stoka; lankstesnis pamokų tvarkaraštis; galimybė mokytis tik su profesija susijusius dalykus. Vieno PMT daugiau nei 12 % mokinių jaučiasi nesaugūs mokykloje.

Rodiklis „Mokytojų atsiliepimai“. Trylikoje PMT daugiau nei 80 % mokytojų patenkinti darbo aplinka. Penkių PMT virš 50 % mokytojų patenkinti kai kuriomis sritimis, pvz.: modernia mokymo baze, palankiomis sąlygomis kelti kvalifikacijai, pastoviu ir lanksčiu pamokų tvarkaraščiu, geru mokyklos įvaizdžiu, mokyklos pasiekimais, galimybe dalyvauti mokyklos plėtros projektuose, kompiuterizuotomis darbo vietomis, erdviais, šiltais kabinetais, glaudžiu bendradarbiavimu su kitomis mokyklomis. Devyni PMT pateikė mokytojų nuomones apie įstaigų tobulintinas sritis: penkių PMT mokytojai mano, kad nepakankama praktinio mokymo bazė bei nepakankamas aprūpinimas darbo priemonėmis; dviejų – nepakankama papildomos veiklos pripažinimo ir motyvavimo sistema, mokytojai patiria stresą ir įtampą darbe, jaučiasi nesaugūs. Kitose mokyklose buvo įvardinti šie trūkumai: darbo krūvis nėra optimalus, mokytojai siūlo atidžiau vertinti mokytojų pageidavimus, dažniau atsižvelgti į jų nuomonę, gerinti administracijos darbą, papildomų darbų planavimą, labiau apgalvoti ir suderinti pamokų tvarkaraštį, darbo atmosfera ir darbo sąlygos nėra geros, trūksta vienybės, bendradarbiavimo tarpusavyje su administracija ir verslo atstovais. Du PMT nepateikė mokytojų pasitenkinimo darbo aplinka tyrimų duomenų.

Rodiklis „Nubyrėjusių (nebaigė programos ir niekur nesimoko) mokinių dalis“. Keturiuose mokyklose mokinių nubyrėjimas per tris metus nesiekia 10 %. Šešiuose PMT mokinių „nubyrėjimas“ didesnis nei 10 %, bet nesiekia 20 %. Keturi PMT nepateikė tikslų duomenų apie „nubyrėjusių“ mokinių skaičių.

Rodiklis „Mokinių pažangumas“. Aštuoniuose PMT vertinamų mokymo programų mokinių pažangumas didesnis nei 50 %. Net šešiose mokyklose mokinių pažangumas nuolat mažėja. Viena mokykla nevykdo pažangumo analizės todėl nepateikė duomenų.

Rodiklis „Veiklos tobulinimo priemonės“. Trys PMT aiškiai aprašo veiklos tobulinimo priemones bei socialinių dalininkų dalyvavimą šiame procese. Šešiolikoje mokyklų veiklos tobulinimo priemonės nėra suplanuotos pagal visas veiklos tobulinimo priemones. Šiose mokyklose programų įgyvendinimo rezultatai aptariami reguliariai kasmet, tačiau ne visi socialiniai dalininkai įtraukiami į veiklos tobulinimo priemonių planavimą.

Rodiklis „Programų įgyvendinimo rezultatų viešinimas“. Visi PMT naudoja įvairius viešinimo būdus: metodiniai pasitarimai, internetinės svetainės, pedagogų tarybos posėdžiai, stendai, atvirų durų dienos.

Visi PMT deklaruoja, kad kasmet rengiama ir viešinama informacija apie programų įgyvendinimą pagal visas strategines vertinimo sritis įstaigų tinklalapiuose ir kad ši informacija viešai prieinama visiems, tačiau nei vieno PMT svetainėse nėra informacijos apie mokinių ir mokytojų tyrimus bei jų rezultatus; mokinių „nubyrėjimo“ mažinimo priemonės, mokinių pažangumo rezultatus.

Mokymasis visą gyvenimą

Kriterijus „Posričio lygmeniu teikiami įvairios paskirties mokymai“. Vienas PMT gali pasiūlyti šešias formaliojo mokymo programas kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio kvalifikacijos įgijimui, šešios mokyklos siūlo keturias formaliojo mokymo programas, du PMT siūlo tris, keturi – dvi, šeši PMT siūlo po vieną formaliojo mokymo programą, o vienas PMT duomenų nepateikė. Net šeši PMT nevykdo formaliojo mokymo programų kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posirtyje.

Dvylika PMT teikia įvairias edukacines, pažintines pamokas bendrojo ugdymo įstaigų mokiniams, jų tėveliams ir mokyklos darbuotojams. Trys PMT teikia kursus bedarbiams, du PMT teikia mokymus ūkininkams, viena mokykla organizuoja temines stovyklas miesto bendruomenei, mokiniams, darbuotojams, bendrojo ugdymo mokyklų moksleiviams. Trys PMT nevykdo jokių kursų, pamokų, edukacinių programų.

Kriterijus „Sudarytos įvairios pereinamumo tarp švietimo grandžių galimybės“. Keturi PMT turi sudarę bendradarbiavimo sutartis dėl pereinamumo galimybių su bendrojo ugdymo įstaigomis, su aukštosiomis ir profesinėmis mokyklomis. Keturiolikoje PMT sudarytos pereinamumo tarp įvairių švietimo grandžių galimybės, veikia ankstesnės mokymosi ar darbo patirties užskaitymo mechanizmas, kuris yra aiškiai reglamentuotas. Viena mokykla turi sudariusi bendradarbiavimo sutartis su 3 universitetais, 5 kolegijomis ir 8 profesinėmis mokyklomis ir profesinio rengimo centrais. Yra mokyklų, kurios yra suderinusios mokymo planus su miesto kolegijų programų studijų planais, tęsiant mokymąsi šiose kolegijose užskaitomi kai kurie mokykloje išklaustyti moduliai, absolventai pradeda studijas nuo antro kurso. Penkiuose PMT yra ribotos pereinamumo tarp įvairių švietimo grandžių galimybės: mokslo tęstinumas pagal tą pačią mokymo programą, galimybė asmenims įgyti antrą kvalifikaciją, pereinamumo galimybė tik tarp to paties lygmens mokymo programų, užskaitomi mokomieji dalykai, kurių buvo mokomasi kitoje mokymo įstaigoje.

Kriterijus „Mokymasis baigiamas sėkmingai“. Tik vieno PMT mokinių, sėkmingai baigiančių mokslą pagal vertinamą programą procentinė išraiška yra daugiau nei 90 % . Dviejų PMT daugiau nei 80 % mokinių per tris metus sėkmingai baigė mokslą pagal vertinamas posričio programas ir šis rodiklis neblogėja. Šešiuose PMT pagal skirtingas programas daugiau nei 70 % įstojusių įgijo kvalifikacijos pažymėjimus, bet šis rodiklis nesiekia 80 % . Keturi PMT nepatikslino duomenų apie kvalifikacijos pažymėjimus įgijusių mokinių skaičių.

Kriterijus „Mokymasis tęsiamas kitose programose“. Per tris vertinamus metus aštuoniolikoje PMT buvo absolventų tęsiančių mokslus kitose programose. Tik keturiuose PMT 50 % ir daugiau absolventų tęsė mokslus aukštesnio lygmens programose. Septyniuose PMT yra absolventų tęsiančių mokslus aukštosiose mokyklose. Dviejuose PMT paskutiniaisiais metais nėra absolventų, tęsiančių moks-

lus kitose programose. Vienoje mokykloje dauguma absolventų, tęsiančių mokslą, pasirenka studijas aukštosiose mokyklose.

Rodiklis „Veiklos tobulinimo priemonės“. Trys PMT (Alytaus profesinio rengimo centras, Klaipėdos turizmo mokykla, Šiaulių profesinio rengimo centras) aiškiai aprašo veiklos tobulinimo priemones bei socialinių dalininkų dalyvavimą šiame procese. Šešiolikoje mokyklų veiklos tobulinimo priemonės nėra suplanuotos pagal visas veiklos tobulinimo priemones. Šiuose PMT programų įgyvendinimo rezultatai aptariami reguliariai kasmet, ne visi socialiniai dalininkai įtraukiami į veiklos tobulinimo priemonių planavimą.

Rodiklis „Programų įgyvendinimo rezultatų viešinimas“. Visi PMT naudoja įvairius viešinimo būdus: metodiniai pasitarimai, internetinės svetainės, pedagogų tarybos posėdžiai, stendai, atvirų durų dienos.

Visi PMT deklaruoja, kad kasmet rengiama ir viešinama informacija apie programų įgyvendinimą pagal visas strategines vertinimo sritis įstaigų tinklalapiuose ir, kad ši informacija viešai prieinama visiems, tačiau nei vieno PMT svetainėse nėra informacijos apie mokinių ir mokytojų tyrimus ir jų rezultatus, mokinių „nubyrėjimo“ mažinimo priemones, mokinių pažangumo rezultatus.

Geroji patirtis - Klaipėdos turizmo mokykla teikia didelę formaliojo mokymo programų pasiūlą su galimybe įgyti vidurinį išsilavinimą, taip pat siūlo įgyti bendrąjį išsilavinimą.

Mokymo prieinamumas

Mokymo prieinamumas - tai vienas iš svarbiausių rodiklių, reglamentuojančių ir parodančių mokyklų sugebėjimą surasti savo mokinį šiuolaikinėje rinkoje.

Rodiklis „Mokymosi ar darbo patirties užskaitymo mechanizmai“. Pagrindinis dokumentas, kuriuo vadovaujasi visos mokyklos, vykdydamos ankstesnio mokymosi pasiekimų užskaitymą procedūrą yra Ankstesnio mokymosi pasiekimų užskaitymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. ISAK-72 (Žin. 2008 Nr.8-297). Ankstesnio mokymosi pasiekimus vertina profesinio mokymo įstaigos direktoriaus įsakymu paskirti profesijos mokytojai: užskaitymas įteisinamas profesinio mokymo įstaigos direktoriaus įsakymu, jo paskirtų profesijos mokytojų teikimu. Vertinant darbo patirties užskaitymo tvarką kas penkta mokykla nepateikė ar pateikė nepakankamai konkrečią informaciją apie šios patirties užskaitymo mokyklose galimybes bei tvarką, t.y. ne visos mokyklos turi aiškiai paskirstytas atsakomybes ir funkcijas įgyvendinant ankstesnės darbo patirties užskaitymą.

Rodiklis „Teikiamos programos“. Mokyklos, kurios teikė vertinimui ne vieną programą, atitinkamai ir vykdė/o mokymus skirtingo išsilavinimo lygio asmenims (su pagrindiniu ar viduriniu išsilavinimu). Tokių mokyklų buvo beveik pusė iš dalyvavusių programų vertinime. Tačiau dalis šių mokyklų, atsižvelgdamos į naujų mokinių pritraukimo sunkumus, priėmimus vykdo taip, kad vienais metais galima mokytis tik vienoje programoje (su pagrindiniu arba viduriniu išsilavinimu), t.y. segmentuoja mokinių rinką pagal išsilavinimo lygį. Didžioji dalis mokyklų nesiūlo nuotolinio mokymosi galimybių, nors mokytojai taiko mokymosi procesui elektroninės erdvės teikiamas galimybes, ypatingai tiems mokiniams, kurie mokosi pagal individualų planą. Nuotolinį mokymąsi taiko dvi mokyklos (Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras ir Klaipėdos turizmo mokykla). Dar viena mokykla turi galimybes ir

taiko kitoms programoms (netaikoma - viešbučio darbuotojo programai). Buvo ir tokių nuomonių, kad vertinamoms programoms netikslinga taikyti šį mokymosi metodą, nors didžioji dalis mokyklų nuotolinio mokymo programų taikyme mato mokymosi perspektyvą.

Kriterijus „Sudarytos sąlygos mokytis įvairių gebėjimų ir poreikių asmenims“. Mokinių segmentas – pagal amžiaus grupes, išsilavinimo lygį, socialinį statusą – įvairus: mokyklos nori ir geba prisitaikyti prie skirtingų poreikių ir galimybių mokinių. Dalis pedagogų (specialybės mokytojų) yra baigę asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus. Tik vienas PMT įvardijo, kad mokykloje nėra nei vieno specialybės mokytojo, baigusio asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus, tačiau sąlygos mokytis tokiems asmenims yra sudarytos.

Kriterijus „Mokiniai su įvairiais poreikiais sėkmingai baigia mokymąsi ir yra užimti“. Beveik pusėje mokyklų nevedama apskaita, išskiriant, kiek mokinių su įvairiais poreikiais baigė mokslus bei sėkmingai įsidarbino. Tose mokyklose, kuriose apskaita vedama, šis rodiklis skirtingais metais labai skirtingas ir daugumoje atvejų – žemas. Šiuo požiūriu išsiskyrė kelios mokyklos, kurių dauguma absolventų su įvairiais poreikiais įsidarbino ar tęsė mokslus.

Rodiklis „Veiklos tobulinimo priemonės“. Analizuojant veiklos tobulinimo priemones, reikia pažymėti, kad dauguma mokyklų yra numačiusios ir vykdo sekančias priemones: programų įgyvendinimo rezultatai aptariami su visais socialiniais dalininkais (mokiniais, mokytojais, tėvais, socialiniais partneriais, administracija, bendruomene) 1–2 kartus per metus, rezultatai analizuojami mokyklos tarybos posėdžiuose (1–2 kartus per mėnesį, dalyvaujat socialiniams dalininkams), mokytojų tarybos ir metodinių grupių posėdžiuose, susirinkimuose su tėvais, mokyklos darbuotojų susirinkimų metu. Veiklos tobulinimo priemonių planavimas pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį dalyje mokyklų nevykdomas.

Rodiklis „Programų įgyvendinimo rezultatų viešinimas“. Programų įgyvendinimo viešinimui mokyklos taiko šias priemones: informacija apie vykdomų mokymo programų įgyvendinimą skelbiama mokyklos internetiniame tinklalapyje, rajoninėje spaudoje, radijuje bei televizijoje, įgyvendinimas svarstomas mokyklos bendruomenės, tėvų susirinkimų metu, mokytojų tarybos bei metodiniuose grupių posėdžiuose, viešinimui skiriamos atvirų durų dienos, vizitai į bendrojo lavinimo mokyklas (profesinis orientavimas), dalyvaujant įvairaus lygmens konkursuose, konferencijose, stažuotėse, platinami mokyklos bukletai, skrajutės bei plakatai.

Geroji patirtis - nuotolinio mokymo taikymas (Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras, Klaipėdos turizmo mokykla).

Mokymo modernumas

Mokymo modernumo požiūriu, ypatingai technologijų, ekonomikos ir net kultūros lygmeniu, stebimas mokyklų skirtumas. Mokymo/mokymosi medžiagų bei mokymo metodų taikymu mokyklos yra daugiau/mažiau vienodame lygmenyje ir atitinka šiuolaikinius reikalavimus. Skiriasi techninė bazė, tarptautinis mobilumas.

Rodiklis „Techninės bazės atnaujinimas“. Pažanginės šiuo požiūriu yra mokyklos, kuriose įdiegta kokybės vadybos sistema, kuri apima infrastruktūros ir pirkimų valdymo bei mokymo programų rengimo ir tobulinimo procesus, taip pat ir periodinį kasmetinį techninės mokymo bazės atnaujinimo poreikio nustatymą. Mokyklose, kuriose įdiegta kokybės vadybos sistema, bazės atnaujinimo

poreikis nustatomas vykdant mokymo programų savianalizę, mokinių ir darbuotojų pasitenkinimo infrastruktūra tyrimus, vykdomos socialinių partnerių apklausos, tiriama jų nuomonė apie mokyklos techninę bazę ir jos atnaujinimo perspektyvas, reiškiamos pastabos, kokių darbo su technologine įranga įgūdžių mokiniams trūksta. Techninės bazės atnaujinimo šaltiniai – steigėjo lėšos (LR valstybės biudžeto lėšos), projektinės lėšos, specialioji švietimo plėtros programa, pajamos, gautos už mokyklų vykdomą veiklą (mokinių mokymosi procese pagaminta ir realizuota produkcija, suteiktos maitinimo ir apgyvendinimo paslaugos, mokyklų patalpų nuoma), pajamos, gautos iš rėmėjų ir mokinių tėvų, darbuotojų pervestų 2 % gyventojų pajamų mokesčio. Finansavimo atžvilgiu, o tuo pačiu ir techninės bazės atnaujinimu, mokyklos skiriasi: vienos mokyklos stengiasi kiekvienais metais bent iš dalies (savo galimybių ribose) atnaujinti techninę bazę, kitos – susiduria su mokyklų atnaujinimo sunkumais trūkstant lėšų, trečios – panaudoja projektines lėšas. Pirminiai poreikiai bazės atnaujinimui nustatomi mokytojų apklausų metu, tačiau tam reikia, kad patys mokytojai tobulėtų šiuo požiūriu ir žinotų šiuolaikinių technologijų siūlomas naujoves. Vykdomos ir darbdavių apklausos, tiriama jų nuomonė apie techninę bazę ir jos atnaujinimą, darbdaviai teikia pastabas, kokių darbo technologine įranga įgūdžių mokiniams trūksta.

Rodiklis „Techninės bazės eksploatavimo efektyvumas“. Turimos mokyklose techninės bazės eksploatavimo efektyvumas daugumoje mokyklų prikauso nuo pamokų tvarkaraščio ir dažniausiai yra 4–8 val. Šiuo požiūriu išsiskiria mokyklos, kurios turi viešbučius ne tik kaip mokomąją bazę, bet ir naudoja tiesiogiai pagal paskirtį, t.y. teikia apgyvendinimo paslaugas. Tačiau buvo atvejų, kai techninės bazės išnaudojimas labai ribotas – iki 2 val. per dieną ir atvirščiai – didesnis – iki 12 val. per dieną.

Rodiklis „Pajamos už teikiamas paslaugas“. Vertinant mokyklas pagal jų gebėjimus gauti papildomų pajamų, teikiant papildomas paslaugas, galima išskirti keturis lygmenis: trečdalis mokyklų tokių pajamų negauna, ar gavo tik vienais metais (kai buvo mokinių); mokyklos, teikiančios apgyvendinimo paslaugas – pagal viešbučio užimtumo lygį; beveik pusėje mokyklų šios pajamos auga procentine išraiška, nors yra labai skirtingos pinigine išraiška, bei keliose mokyklose šis rodiklis mažėja.

Rodiklis „Mokiniai“. Mokinių pritraukimo mokytis iš kitų šalių ir savų išvykimo tobulintis į kitas šalis rodiklis labai skiriasi tarp mokyklų. Šiuo požiūriu stebimos šios tendencijos: kas trečioje mokykloje nevykdomos mainų programos, pusėje mokyklų buvo besimokančių mokinių iš kitų šalių ir mokyklų mokiniai vyko į stažuotes, kelios mokyklos tik priėmė mokytis mokinius iš kitų šalių, keletas mokyklų – siuntė savo mokinius mokytis/stažotis į kitas šalis.

Rodiklis „Mokymo / mokymosi medžiagos tipai“. Visose mokyklose mokymosi procesui naudojama įvairi mokymo/mokymosi medžiaga: vadovėliai, konspektai, elektroniniai spaudiniai (kompiuterinės laikmenos, kompaktiniai diskai), internetas, garso įrašai, vaizdo įrašai (mokomieji kino filmai, filmuota medžiaga), skaidrės, plakatai, užduotys, mokomoji metodinė medžiaga, praktinio mokymo užduočių rinkiniai, ekskursijos, edukacinės pamokos/išvykos, Moodle sistema.

Rodiklis „Įmonės ar kiti profesinio mokymo teikėjai“. Daugumoje mokyklų įmonės praktiniam mokymui atrenkamos pagal nustatytus praktinio mokymo kokybės reikalavimus: sukomplektuoti ir tvarkingi reikalingi darbo įrankiai, kitos technologinės priemonės ir asmeninės apsaugos priemonės, atsižvelgiant, ar mokinio darbo pobūdis leis įgyti visas profesinio rengimo standarte numatytas kompetencijas. Kai kuriose mokyklose atsižvelgiama į lokacinę praktikos vietą: ar mokiniai lengvai gali nuvykti, ar yra, kur apsigyventi.

Rodiklis „Mokytojai“. Visos mokyklos turi pakankamai profesijos mokytojų. Daugiau negu pusėje aplankytų mokyklų įmonių atstovai aktyviai dalyvauja mokyme. Kas trečioje mokykloje stebėtojų teisėmis pamokose dalyvauja tos pačios mokyklos mokytojai ir vienoje iš penkių mokyklų – kviečiami ir dalyvauja kitų mokyklų pedagogai/dėstytojai. Vienas PMT kasmet kviečia pedagogą iš kitų šalių.

Rodiklis „Metodiniai ištekliai“. Mokyklos pateikė informaciją, kad metodinių išteklių atnaujinimas vykdomas reguliariai kasmet, atnaujinama dažniausiai pagal poreikį (20-100 % metodinės medžiagos), 80-100 % mokymo laiko aprūpinta metodine medžiaga.

Rodiklis „Mokymo metodai“. Pamokų metu naudojami įvairūs mokymo metodai. Jų vertinimas vykdomas daugumoje mokyklų, tačiau kai kurios mokyklos nevykdo vertinimo pagal atskiras programas (vykdoma visos mokyklos mokinių bendra apklausa). Didžioji dalis mokinių taikomus metodus vertina teigiamai.

Kriterijus „Mokymas atitinka šiuolaikinį mokslo, technologijų, ekonomikos ir kultūros lygmenį“. Visos mokyklos pažymėjo, kad mokymas atitinka šių dienų reikalavimus mokslo lygmenyje, tačiau technologijų, ekonomikos ir kultūros požiūriu beveik pusė mokyklų įvardijo turinčios ribotas galimybes.

Kriterijus „Ugdoma kokybės kultūra“. Vertinant mokymo modernizavimą kokybės kultūros požiūriu, didžioji dalis mokyklų įvardijo, kad programų įgyvendinimo rezultatai kasmet aptariami su visais socialiniais dalininkais pagal visas strategines vertinimo sritis. Informacija viešai prieinama visiems socialiniams dalininkams, tačiau kas trečioje/ketvirtoje mokykloje pažymima, kad ne visi socialiniai dalininkai dalyvauja veiklos tobulinimo procese (mažas įmonių atstovų, kitų įstaigų specialistų dalyvavimas), patį procesą riboja mokyklų finansinės galybės.

Darytina išvada, kad mokymosi modernumo požiūriu, ypatingai technologijų, ekonomikos ir net kultūros lygmeniu mokyklos, sugebėjusios pritraukti projektines lėšas, yra daug geresnėje pozicijoje.

Kvalifikacijos atitiktis ūkio poreikiams

Rodiklis „Programų rengimo ir atnaujinimo poreikiai“. Lietuvos profesinės mokyklos, vykdydamos kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio programas atsižvelgia į darbo rinkos poreikius, aktyviai bendradarbiauja su verslo atstovais ir kitais socialiniais partneriais, užtikrinant kokybišką programų atitikimą Lietuvos ūkio poreikiams. Didžioji dalis vertinamų mokyklų kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio programų kvalifikacijos atitiktis Lietuvos ūkio poreikiams priemonės nustato analizuojant Lietuvos darbo biržos pateiktus duomenis, absolventų įsidarbinimo rezultatus, aptariant darbdavių pasitenkinimą mokinių kvalifikacija, nustatant aiškius ir išmatuojamus rodiklius programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai. Mokymo programų turinys atnaujinamas kasmet. Programos atnaujinamos, atsižvelgiant į ES šalių bei Lietuvos darbo rinkos pokyčius.

Rodikliai programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai. Visos vertinamos mokyklos turi įsidiegtas programas vertinimo rodiklius programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai (kokybė stebima ir vertinama vadovaujantis standarte įvardintais kompetencijų vertinimo kriterijais). Rodikliai aiškūs ir išmatuojami (pažangumo, lankomumo suvestinės, ISO rodikliai, mokinių įsidarbinimo rodikliai, apklausų duomenų analizės, mokymo procese visų standarte apibrėžtų kompetencijų vertinimas, asmens įgytų kompetencijų vertinimo metu pasirinktų kompetencijų vertinimas). Į programų įgyvendinimo kokybės

stebėjimo procesą, stebėjimo rodiklių rengimą įtraukiami profesijos mokytojai, socialiniai partneriai įtraukiami atliekant apklausas bei praktinio mokymo įmonėje metu, mokinių tėvai – tėvų susirinkimų, atvirų durų dienų metu ir bendraujant individualiai, vertinamos mokinių žinios ir gebėjimai, atliekamos apklausos. Vertinant mokyklas pastebima, kad rodiklių rengime dalyvauja ne visi socialiniai dalininkai, dažniausiai mokinių tėvai išskiriami, kaip mažai aktyvūs socialiniai dalininkai.

Rodiklis „Mokyklose sudarytos sąlygos profesinės kvalifikacijos atnaujinimui“. Vertinant kvalifikacijos atitiktį Lietuvos ūkio poreikiams ypač svarbus kompetencijų vertinimo kriterijus, nes mokytojai nuolat tobulina savo profesinę ir pedagoginę kvalifikaciją. Pastarųjų trejų metų bėgyje, pagal mokyklų duomenis, mokytojų kvalifikacijos tobulinimui skiriama suma (bei jos procentinė išraiška nuo viso biudžeto) mažėja. Bet mokytojai turi galimybę pasinaudoti nemokamų (ar kitaip finansuojamų) mokytojų kvalifikacijos kėlimo būdais, todėl bendros kvalifikacijos kėlimo galimybės gali būti vertinamos gerai. Viena mokykla nepateikė duomenų, kiek lėšų skiriama kvalifikacijos laipsnio kėlimui ir profesinės kvalifikacijos tobulinimui.

Rodiklis „Dalyvavimas projektinėje veikloje“. Vertinamos mokyklos aktyviai dalyvauja projektinėje veikloje ir dalyje mokyklų šis rodiklis auga. Tačiau yra mokyklų, kuriose pastebimas dalyvavimo tarptautiniuose projektuose 2013 m. sumažėjimas (keturios mokyklos iš visų vertinamų mokyklų nurodė, kad nedalyvavo tarptautiniuose projektuose), bet tam turėjo įtakos ES programų (2007-2013 m.) pasibaigimas. Todėl neabejojama, kad mokyklų mokytojai ir mokiniai naujoje Erasmus + 2014-2020 m. programoje bus aktyvūs ir rodikliai šioje srityje augs.

Rodiklis „Moksleivių įsidarbinimas“. Visose mokyklose dauguma absolventų įsidarbina. Mokyklos aktyviai dirba su darbdaviais. Vidutiniškai vertinamose mokyklose 65 % absolventų yra užimti. Trys PMT nurodė, kad mokinių įsidarbinimas didėja, bei taip pat trijose vertinamose mokyklose mokinių įsidarbinimas mažėja.

Rodiklis „Darbdavių atsiliepimai“. Dauguma darbdavių patenkinti dirbančių absolventų kvalifikacija ir mokinius vertina gerai. Didelė dalis įmonių vadovų suinteresuoti priimti mokinius praktikai: jų nuomone, žinios, kurias mokins įgijo mokyklose, atitiko darbdavio lūkesčius. Tobulintinos sritys – mokinių motyvacijos ir drausmės stipinimas, užsienio kalbų žinojimas.

Rodiklis „Veiklos tobulinimo priemonės“. Mokyklos turi nusistačiusios aiškias veiklos tobulinimo priemones, renkant ir apdorojant informaciją, gautą iš socialinių partnerių bei įmonių, kuriose mokiniai atlieka praktinį mokymą, asmens įgytų kompetencijų vertinimo metu, apklausiant mokinius, mokinių tėvus, analizuojant mokytojų siūlymus. Veiklos tobulinimo priemonės planuojamos pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį: diegiamos edukacinės inovacijos ugdymo procese, skatinama mokytojų savišvieta, dalyvaujama įvairiose miesto, respublikos rengiamose edukacinėse programose, konkursuose, projektuose, profesinio meistriškumo konkursuose, organizuojama profesinio mokymo įrangos priežiūra, įsigyjama profesinio mokymo įrangos, įrankių bei pagal galimybes atnaujinamos materialinės bazės, analizuojami mokinių pasiekimai ir pažanga, tobulinamos profesijos mokytojų technologinės kompetencijos, vystomi ryšiai su socialiniais partneriais Lietuvoje ir užsienyje. Kasmet rengiama ir viešinama informacija apie programų įgyvendinimą pagal visas strategines vertinimo sritis. Naudojami įvairūs informacijos viešinimo būdai: mokytojai, vesdami atviras pamokas ir organizuojant profesinio meistriškumo konkursus, dalijasi informacija, įgyta kvalifikacijos tobulinimo renginių metu, grįžus mokiniams iš mokymų užsienio įmonėse, vedamos konferencijos, nuolat atnaujinami internetiniai mokyklų svetainių, Facebook paskyrų puslapiai, leidžiami mokyklų sienlaikraščiai, metraščiai, kuriama rekla-

minė elektroninė medžiaga rodoma per mokykloje esančius televizorius. Informacija viešai prieinama visiems socialiniams dalininkams (mokiniai, mokytojai, tėvai, socialiniai partneriai, administracija, bendruomenė). Tobulintinas tėvų įtraukimas, aiškesnis ir detalesnis duomenų pateikimas (įsidarbinusių skaičius procentais ir pan.). Rekomenduotina atkreipti dėmesį į užsienio kalbos svarbą, ugdant kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio programų mokinius.

Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas

Lietuvos profesinės mokyklos planingai vykdo ir plėtoja profesinio informavimo ir karjeros planavimo veiklas. Informavimo procesas yra nuolatinis. Jis skirtas bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams, bedarbiams, žmonėms, neturintiems išsilavinimo arba norintiems persikvalifikuoti.

Rodiklis „Informavimo politika“. Vykdamas informavimą ir karjeros planavimą mokyklose sukurta profesinio orientavimo strategija, kuri nustato tikslines profesinio informavimo grupes ir numato konkrečias priemones jų informavimui. Numatyti finansiniai ir žmonių išteklių: sudarytos profesinio informavimo grupės kiekviename mokyklos skyriuje bei bendra mokyklos grupė, nustatyti ryšiai su žiniasklaida. Mokyklos turi ugdymo karjerai veiklos planus, kuriuose nustatytos informavimo politikos priemonės ir vykdytojai. Visos vertinamos mokyklos veiklą vykdo efektyviai.

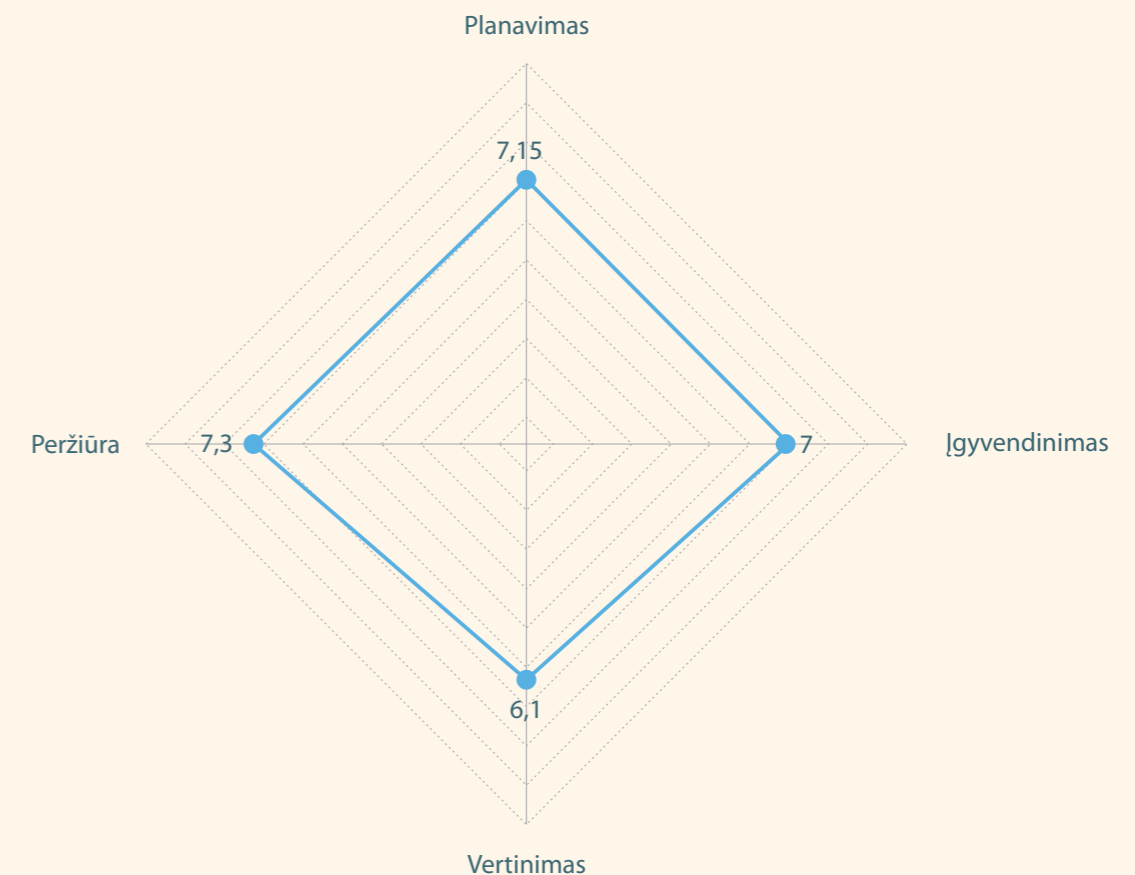
Rodiklis „Informavimo specialistai“. Informavimo efektyvumui užtikrinti mokyklose paskirti kompetetingi darbuotojai, karjeros koordinatoriai, darbo grupės, profesijos mokytojai atsakingi už mokinių informavimą atitinkamais klausimais. Iš visų vertinamų mokyklų septyniose mokyklose yra po vieną karjeros kordinatorių, visose kitose – po 2-3 nuolat dirbančius specialistus. Buvo ir mokyklų, kurios įvardijo turinčios 8 ir net 30 šios srities specialistų.

Rodiklis „Informavimo būdai“. Mokyklose mokiniams sudarytos sąlygos gauti ir aptarti informaciją karjeros ugdymo klausimais, informacija kaupiama ir viešinama, rengiamos atmintinės mokyklų grupių vadovams, mokytojams. Mokiniai planuoja savo ateitį, rašo karjeros planus. Mokinių informavimo būdai: individualios ir grupinės konsultacijos, grupių valandėlės. Ugdymas karjerai integruojamas į vidurinio ir profesinio mokymo dalykus. Informavimo procese naudojamos įvairios viešinimo priemonės (skelbimai, reklaminiai plakatai mokyklose ir miestuose; gaminami lankstinukai, vizitai į miestų, rajonų bei aplinkinių rajonų pagrindines mokyklas, gimnazijas; vedamos edukacinės pamokos bendrojo lavinimo mokyklų mokiniams ir jų tėvams, miestų bendruomenėms; mokyklose organizuojamos atvirų durų dienos; aktyviai dalyvaujama projektinėse veiklose). Informacija viešinama spaudoje, skelbimai leidiniuose „Kur stoti“, „Kur mokytis“, „Kuo būti“. Informacija mokyklos internetinėje svetainėje, respublikinėje internetinėje svetainėje www.kurstoti.lt. Profesijos pristatomos Litexpo parodoje „Studijos“. Mokyklose organizuojami susitikimai su kolegijų, universitetų bei verslo atstovais. Mokyklos dalyvauja nacionalinėje karjeros savaitėje. Mokyklos turi bendradarbiavimo sutartis su aukštosiomis mokyklomis, užtikrinant mokinių mokymosi tęstinumą.

Bendrai vertinant informavimo ir karjeros planavimo poveikį visų vertinamų mokyklų mastu, galima teigti, kad informavimas mokyklose vykdomas efektyviai.

Išorinio vertinimo rezultatai pagal kokybės užtikrinimo ciklo etapus

Skėtis pagal kokybės užtikrinimo ciklo etapus

Planavimas

Mokymo / mokymosi aplinka

Vertinant **„Profesinio mokymo teikėjo vizija ir misija“ rodiklį**: visų vertinamų profesinio mokymo tiekėjų vizijos ir misijos atitinka šiuolaikės mokymo įstaigos požiūrį ruošiant kvalifikuotą darbuotoją, kuris gebėtų įgytas žinias taikyti praktikoje, toliau mokytis, tobulėti ir tuo prisidėti prie šalies ūkio kilimo. Dalis mokyklų siekia ugdyti mokinių intelektą, brandinti pilietiškumą, nuostatą įsijungti į savo krašto kultūrinę, visuomeninę bei politinę veiklą, nuosekliai siekia ugdymo kokybės, kad mokyklos ugdytiniai lengvai įsitvirtintų darbo rinkoje. Pastovus dėmesys specialybių, naujų technologijų mokymui bei ugdytinių pasiruošimui realizuoti save informacinių technologijų bei žinių visuomenėje. Daugiau kaip pusės PMT vizijose ir misijose neakcentuojamas paslaugos gavėjas – žmogus, kuris yra pagrindinis mokymo įstaigos veiklos svertas. Dalyje PMT metiniai prioritetai uždaviniai per 3 vertinamus metus nekeičiami. Kiekvienais metais dauguma PMT sudaro aiškų, detalių ir konkrečių mokyklos prioritetinių uždavinių sarašą, kurie kasmet atnaujinami. Šešiolikoje PMT strateginių metinių tikslų atnaujinime dalyvauja visi socialiniai dalininkai dalininkai, trijuose PMT per trejus metus nėra atnaujinami metiniai prioritetai uždaviniai, keturiuose PMT metinių prioritetinių tikslų atnaujinime nedalyvauja tėvai.

Mokymasis visą gyvenimą

Kriterijus „Posričio lygmeniu teikiami įvairios paskirties mokymai“. Vienas PMT gali pasiūlyti šešias formaliojo mokymo programas kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio kvalifikacijos įgijimui, šeši PMT siūlo keturias formaliojo mokymo programas, du siūlo tris formaliojo mokymo programas, keturi PMT – dvi formaliojo mokymo programas, šeši PMT siūlo vieną formaliojo mokymo programą, vienas PMT duomenų nepateikė. T.y. mokyklos labai skiriasi teikiamų formaliojo ir neformaliojo mokymo programų pasiūla. Net šeši PMT nesuteikia formaliojo mokymo programų pasirinkimo pasiūlos kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posrityje. Dvylika PMT teikia įvairias edukacines, pažintines pamokas bendrojo ugdymo įstaigų mokiniams, jų tėveliams ir mokyklos darbuotojams; trys PMT teikia kursus bedarbiams, du – mokymus ūkininkams. Trys PMT neteikia jokių kursų, pamokų, edukacinių programų.

Kriterijus „Sudarytos įvairios pereinamumo tarp švietimo grandžių galimybės“. Keturi PMT turi sudarę bendradarbiavimo sutartis dėl pereinamumo galimybių su bendrojo ugdymo įstaigomis, su aukštosiomis ir profesinėmis mokyklomis. Keturiolikoje PMT sudarytos pereinamumo tarp įvairių švietimo grandžių galimybės, vėliau ankstesnės mokymosi ar darbo patirties užskaitymo mechanizmas, kuris yra aiškiai reglamentuotas. Yra mokyklų, kurios derina mokymo planus su kolegijų programų studijų planais, tęsiant mokymąsi šiose kolegijose užskaitomi kai kurie mokyklose išklausti moduliai, absolventai pradeda studijas nuo antro kurso. Penkiuose PMT yra ribotos pereinamumo tarp įvairių švietimo grandžių galimybės: mokslo tęstinumas pagal tą pačią mokymo programą, galimybė asmenims įgyti antrą kvalifikaciją, pereinamumo galimybė tik tarp to paties lygmens mokymo programų.

Kvalifikacijos atitiktis Lietuvos ūkio poreikiams

Rodiklis „Programų rengimo ir atnaujinimo poreikiai“. Septyni PMT turi aiškius programų rengimo ir atnaujinimo poreikių nustatymo mechanizmus, nustatytas aiškus programų atnaujinimo reguliarumas. Bendraujant su darbdaviais, apklausiant absolventus, analizuojant Lietuvos darbo biržos duomenis apie absolventų įsidarbinimą, tam tikrų profesijų paklausą regione, išsiaiškinama, ką reikia programose keisti, tobulinti arba kokių reikia naujų programų. Devyni PMT nuolat atnauja programas, bet nėra aiškūs atnaujinimo poreikio nustatymo mechanizmai. Keturi PMT programas atnauja nereguliariai. Didžioji dalis PMT programas atnauja atsižvelgiant į rinkos poreikį, mokymo programos turinio atitiktį ūkio poreikiams, darbdavių atsiliepimus bei mokinių poreikių įvertinimą.

Rodiklis „Atnaujintų per metus posričio programų skaičius“. Penkiolika PMT visas vertinamas programas tam tikra dalimi atnauja kasmet. Keturi PMT formaliojo mokymo programas posrityje atnauja nereguliariai arba visiškai neatnauja. Vienas PMT duomenų apie programų atnaujinimą nepateikė.

Rodikliai programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai. Penkiuose PMT yra nustatyti rodikliai programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai, rodikliai aiškūs ir išmatuojami bei žinomi visiems socialiniams dalininkams. Programų įgyvendinimo kokybės stebėsenos rodikliai: priėmimo plano vykdymas, absolventų įsidarbinimas, darbdavių pasitenkinimas parengtais darbuotojais, mokymo programų standartuose įvardinti kompetencijų vertinimo kriterijai. Mokymo programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai naudojama kokybės vadybos sistemos (KVS) metodika ir pagrindiniai vertinami rodikliai: pažangumas, nubyrėjimas, darbdavių vertinimas, programų rengimo ir atnaujinimo perspektyva. Dvylikoje PMT yra aiškūs ir išmatuojami rodikliai programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai, bet nėra aišku, ar šie rodikliai žinomi visiems so-

cialiniams dalininkams: mokymo programų atnaujinimas, įstojusių ir mokymo programas baigusiu mokinių dalis, mokinių mokymosi pažangumas, mokinių dalyvavimo išoriniuose ir vidiniuose konkursuose apimtys, pamokų lankomumas, mokinių kompetencijų vertinimo rezultatai, absolventų, registruotų darbo biržoje (metai po baigimo), dalis, kompetencijų vertinime dalyvavusių ir išlaikiusių mokinių dalis, darbdavių pasitenkinimas parengtais darbuotojais, pedagogų, įvykdžiusių kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus, kiekius, mokinių priėmimo plano įvykdymas, praleistų pamokų, tenkančių 1 mokiniui, skaičius, nepateisintų pamokų, tenkančių 1 mokiniui, skaičius, mokinių, baigusiu mokyklą įsidarbinimas. Trijų PMT rodikliai programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai yra neaiškūs ar sunkiai išmatuojami: ISO 9001:2008 ir jos palaikymas; mokymo programos atitiktis darbo rinkai, ISO– 9001, materialieji išteklių programos įgyvendinimui, personalas, mokymo procesas, programos įgyvendinimo rezultatai ir programos kokybės užtikrinimas.

Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas

Informavimo politika. Septyniuose PMT nustatytos tikslinės grupės ir numatytos konkrečios priemonės jų informavimui ir karjeros planavimui. Nustatyti finansiniai ir žmogiškieji išteklių, ryšiai su žiniasklaida. Daugumoje PMT naudojamos informavimo ir karjeros planavimo priemonės: mokinių tėvų susirinkimai, vidurinių mokyklų lankymas, atvirų durų dienos, bendradarbiavimo sutartys su įmonėmis, susitikimai su įvairių profesijų atstovais mokykloje bei pažintiniai vizitai į įmones, įstaigas, organizacijas, skrajutės, lankstinukai, integruotas ugdymas karjerai į kuriuos profesinius ir bendruosius dalykus, individualus ir grupinis konsultavimas. Vienoje iš keturių mokykloje numatytos konkrečios priemonės informavimui ir karjeros planavimui, nustatyti žmogiškieji išteklių, tačiau nėra aiškūs karjeros planavimo ir informavimo priemonių finansavimo šaltiniai. Penkiuose PMT nėra aiškūs informavimo ir karjeros planavimo rodikliai, neaiškios tikslinės grupės, žmogiškieji ir finansiniai išteklių.

Informavimo specialistai. Mokyklose yra skirtingas kiekis karjeros planavimo specialistų: nuo vieno iki aštuonių. Viena mokykla pateikė ir žodžiu patvirtino, kad yra 30 specialistų specialiai apmokyti ir parengti informavimo ir viešinimo paslaugoms teikti. Vienoje mokykloje už informacijos viešinimą atsakingas mokyklos direktorius.

Informavimo būdai. Visuose PMT naudojami įvairūs informavimo būdai: profesijų, mokymosi ir karjeros galimybių pristatymai, atvirų durų dienos, praktiniai užsiėmimai, paskaitos, individualios ir grupinės konsultacijos, dalyvavimas respublikiniuose ir regioniniuose renginiuose, konferencijose, parodose, straipsniai ir skelbimai spaudoje, dalyvavimas karjeros dienose, informacija mokymo įstaigos internetiniame tinklalapyje, vizitai į bendrojo lavinimo mokyklas, sutartys su įmonėmis, susitikimai su socialiniais partneriais.

Įgyvendinimas

Mokymo / mokymosi aplinka

Rodiklis „Pasitenkinimo aplinka matavimas“. Daugumoje PMT sukurti instrumentai mokytojų ir mokinių pasitenkinimo mokymosi ir darbo aplinka matavimui. Mokinių pasitenkinimas aplinka matuojamas anketavimu, o mokytojų – savianalize. Matavimai vyksta reguliariai, tačiau vykdomi neišskiriant kiekvienos programos ar posričio lygmens, t.y. matavimai vykdomi PMT mastu. Keli PMT mokytojų ir

mokinių pasitenkinimo mokymosi ir darbo aplinka matavimus vykdo kiekvienos programos lygmeniu ir aptaria mokykloje. Dviejuose PMT mokinių ir mokytojų pasitenkinimas mokymosi ir darbo aplinka matuojamas nereguliariai, nėra tęstinumo. Vienoje PMT mokytojų pasitenkinimas darbo aplinka vertinamas tik vadovaujantis metodinės grupės pokalbio protokolais. Apibendrinant, beveik visos PMT pasitenkinimą aplinka matuoja mokinių anketavimu. Mokytojų pasitenkinimas aplinka matuojamas analizuojant savianalizės anketas.

Rodiklis „Mokinių atsiliepimai“. Daugumoje PMT mokiniai (70 % ir daugiau) yra patenkinti profesinio mokymo kokybe. Tačiau dalis mokyklų mato ir įvardina tobulintinas sritis: mokiniams trūksta popamokinės/ užklausinės veiklos, nėra galimybių pasirinkti mokymosi dalykų, nepakankama karjeros ugdymo veikla, nepakankama teorinio ir praktinio mokymo bazė, pačių mokyklų iniciatyvumo stoka.

Rodiklis „Mokytojų atsiliepimai“. Trylikoje PMT daugiau nei 80 % mokytojų tenkina darbo aplinka ir sudarytos darbo sąlygos. Tačiau skirtingose mokyklose yra skirtingi pasitenkinimo aspektai: palankios sąlygos kelti kvalifikacijai, pastovus ir lankstus pamokų tvarkaraštis, geras mokyklos įvaizdis; mokytojai džiaugiasi mokyklų pasiekimais, galimybe dalyvauti mokyklos plėtros projektuose, bendradarbiavimu su kitomis mokyklomis. Devyni PMT pateikė mokytojų nuomones apie įstaigų tobulintinas sritis: penkių PMT mokytojai mano, kad nepakankama praktinio mokymo bazė, bei nepakankamas aprūpinimas darbo priemonėmis; dviejuose PMT nepakankama papildomos veiklos pripažinimo ir motyvavimo sistema; dviejuose PMT mokytojai patiria stresą ir įtampą darbe, jaučiasi nesaugūs. Mokyklų vertinimo ataskaitose pateikti mokytojų pageidavimai/tobulintinos veiklos: darbo krūvis nėra optimalus; atidžiau vertinti mokytojų pageidavimus, dažniau atsižvelgti į jų nuomonę; gerinti administracijos darbą, papildomų darbų planavimą, labiau apgalvotą ir suderintą pamokų tvarkaraštį; įstaigoje atmosfera nėra gera, trūksta vienybės, bendradarbiavimo tarpusavyje ir su verslo atstovais. Vieno PMT net trečdalis mokytojų netenkina darbo sąlygos. Du PMT nepateikė mokytojų pasitenkinimo darbo aplinka tyrimų duomenų.

Mokymosi prieinamumas

Mokymosi ar darbo patirties užskaitymo mechanizmai. Trylikoje PMT nustatytos aiškios procedūros ankstesnės mokymosi ar darbo patirties užskaitymui. Keturiuose PMT nustatytos aiškios procedūros ankstesnės mokymosi patirties užskaitymui, tačiau neaiškūs darbo patirties užskaitymo mechanizmas ir atsakomybės. Aštuoniuose PMT aiškiai paskirstytos atsakomybės ir funkcijos įgyvendinant ankstesnės mokymosi ar darbo patirties užskaitymą. Dviejuose PMT neaiškios procedūros ankstesnės mokymosi ar darbo patirties užskaitymui ir atsakomybės.

Teikiamos programos. Septyniolika PMT vykdo 22 formaliojo mokymo programas turintiems pagrindinį išsilavinimą. Trylika PMT vykdo 19 mokymo programų turintiems vidurinį išsilavinimą. Vienas PMT vykdo 1 programą neturintiems pagrindinio išsilavinimo. Keli PMT sudaro galimybę mokytis nuotoliniu būdu.

Mokiniai. Trijuose PMT mokosi mokiniai su negalia. Vienuolikoje PMT mokosi mokiniai įgiję aukštąjį išsilavinimą. Keturiolikoje PMT mokosi mokiniai iš socialiai remtinų šeimų. Viename PMT mokosi mokiniai grįžę iš įkalinimo įstaigų. Keturiuose PMT mokosi mamos, auginančios vaikus. Visuose PMT mokosi įvairaus amžiaus (nuo 14 iki 25 ir vyresni) mokiniai. Devyni PMT pateikė duomenis, kad sudaryta galimybė mokytis pagal individualų planą.

Profesijos mokytojai. Penkiuose PMT beveik visi specialybės mokytojai yra baigę asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus. Penkiuose PMT pusė ir daugiau specialybės mokytojų yra baigę asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus. Keturiuose PMT trečdalis specialybės mokytojų yra baigę asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus. Viename PMT ketvirtadalis specialybės mokytojų yra baigę asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus, viename – aštuoni, viename – du, dviejuose – po vieną. Ir tik viename PMT nėra specialybės mokytojo, baigusio asmenų su specialiais poreikiais mokymo kursus. Kaip matosi iš pateiktos medžiagos, praktiškai visos mokyklos turi pakankamai mokytojų mokyti skirtingo segmento specialiais poreikiais išsiskiriančius mokinius.

Mokymosi modernumas

Techninės bazės atnaujinimas. Vienas iš keturių PMT techninę bazę atnaujinama reguliariai atsižvelgiant į ūkio poreikius, kurie nustatomi drauge su socialiniais partneriais, jos atnaujinimui naudojant įvairius finansavimo šaltinius. Kita dalis PMT (7 mokyklos) techninę bazę atnaujinama reguliariai, atsižvelgiant į ūkio poreikius, poreikių nustatyme nedalyvauja socialiniams partneriams, tačiau jos atnaujinimui taip pat naudojami įvairūs finansavimo šaltiniai. Yra mokyklų, kurios techninę bazę atnaujinama reguliariai atsižvelgiant į ūkio poreikius, kurie nustatomi drauge su socialiniais partneriais, tačiau neaiškūs atnaujinimui naudojami finansavimo šaltiniai. Keli PMT techninę bazę atnaujinama reguliariai atsižvelgiant į ūkio poreikius, poreikių nustatyme nedalyvauja socialiniai partneriai ir neaiškūs atnaujinimui naudojami finansavimo šaltiniai. Du PMT nepateikė aiškių duomenų apie techninės bazės atnaujinimą bei naudojamus finansavimo šaltinius. Kaip matome, didžioji dalis mokyklų techninę bazę atnaujinama pagal galimybes.

Techninės bazės eksploatavimo efektyvumas. Tik keliuose PMT techninė bazė naudojama 8 val. ir daugiau valandų per dieną. Šešiuose PMT techninė bazė naudojama apie 4 val. per dieną. Viename PMT techninė bazė naudojama iki 4 val. per dieną. Vienuolika PMT savianalizės ataskaitose pateikė, kad techninė bazė naudojama efektyviai, pagal tvarkaraštį.

Pajamos už teikiamas paslaugas. Vienas iš keturių PMT gauna papildomas pajamas už teikiamas mokymo paslaugas ir mokymose procese suteiktas paslaugas ar pagamintas prekes, šios pajamos kasmet auga.

Dešimt PMT gauna papildomas pajamas už teikiamas mokymo paslaugas ir mokymose procese suteiktas paslaugas ar pagamintas prekes, tačiau šios pajamos neauga. Informacijos apie gaunamas papildomas pajamas už teikiamas mokymo paslaugas ir mokymose procese suteiktas paslaugas ar pagamintas prekes penkios mokyklos nepateikė, arba teikėjas tokių pajamų negauna.

Mokiniai. Viename PMT yra besimokančių mokinių iš kitų šalių ir savų mokinių, besimokančių kitose šalyse. Dešimtyje PMT yra savų mokinių, besimokančių kitose šalyse. Dviejuose PMT yra besimokančių mokinių iš kitų šalių. Septyniuose PMT nėra besimokančių mokinių iš kitų šalių ir savų mokinių, besimokančių kitose šalyse.

Mokymo / mokymosi medžiagos tipai. Visuose PMT mokymo / mokymosi medžiaga yra įvairi – 3 ir daugiau tipų (kompiuterinės laikmenos, kompaktiniai diskai, mokomieji kino filmai, filmuota medžiaga, vadovėliai, konspektai, video, skaidrės, užduotys, praktinio mokymo užduočių rinkiniai, plakatai, technologinės kortelės, žodynai, žinynai, receptų knygos, receptūrų ir technologinių aprašymų rinkiniai, kompiuterinės programos, virtuali mokymo/mokymosi aplinka MOODLE, priemonės praktiniam mokymui, informaciniai leidiniai, norminiai aktai, standartai, foto albumai, testai).

Įmonės ar kiti profesinio mokymo teikėjai. Vienas PMT mokiniams sudaro sąlygas praktiniam mokymui kitose profesinio mokymo įstaigose ir įmonėse, dirbančiose moderniomis technologijomis bei turinčiomis šiuolaikišką įrangą, įmones ir profesinio mokymo įstaigas praktiniam mokymui atrenka kruopščiai pagal nustatytus praktinio mokymo kokybės reikalavimus. Trylika PMT mokiniams sudaro sąlygas praktiniam mokymui įmonėse. Septyni PMT įmones praktiniam mokymui atrenka kruopščiai pagal aiškiai nustatytus praktinio mokymo kokybės reikalavimus.

Mokytojai. Aštuonių PMT mokyme dalyvauja įmonių atstovai, keturiuose iš jų įmonių atstovų skaičius didėja. Vienuolikos PMT mokyme dalyvauja specialistai iš kitų įstaigų. Dviejuose PMT mokyme dalyvauja pedagogai iš kitų šalių. Aštuoni PMT turi 2 ir daugiau profesijos mokytojų.

Metodiniai ištekliai. Septynių PMT metodiniai ištekliai atnaujinami reguliariai kasmet, visas mokymo laikas aprūpintas metodine medžiaga. Keturių PMT metodiniai ištekliai atnaujinami reguliariai kasmet, pagal poreikį visas mokymo laikas gali būti aprūpintas metodine medžiaga. Likusių mokyklų metodiniai ištekliai atnaujinami reguliariai ar reguliariai kasmet.

Mokymo metodai. Visi PMT naudoja įvairius mokymo metodus, aštuonių mokyklų mokiniai juos vertina kaip tinkamus. Naudojami metodai: paskaita, savarankiškas darbas, darbas grupėse, darbas porose, individualus darbas, minčių lietus, vaidmenų atlikimas, situacijos analizė, vizualusis demonstracinis dėstymas, praktiniai darbai, diskusijos, apklausa raštu ar žodžiu, mokomoji ekskursija, vienas kito mokymas, projektinė veikla.

Kvalifikacijos atitiktis Lietuvos ūkio poreikiams

Kriterijus „Mokytojai nuolat tobulina savo kvalifikaciją“

Sąlygos profesinės kvalifikacijos atnaujinimui. Visi PMT sudaro sąlygas atnaujinti profesinę kvalifikaciją. Penkių PMT lėšų, skirtų profesinės kvalifikacijos tobulinimui, dalis didėja ar išlieka tokia pati.

Dalyvavimas projektinėje veikloje. Šešiolikos PMT mokytojai kasmet dalyvauja nacionaliniuose, regioniniuose, mokykliniuose projektuose. Vienuolikos PMT mokytojai dalyvavo tarptautiniuose projektuose. Vieno PMT mokytojai dalyvavo mokykliniuose projektuose.

Profesinės ir pedagoginės kvalifikacijos atnaujinimas. Trylikos PMT visi mokytojai kasmet atnaujina kvalifikaciją. Trijų PMT mokytojai profesinės kvalifikacijos atnaujinimui kasmet skiriama 70 % ir daugiau viso kvalifikacijos atnaujinimui skirto laiko. Aštuonių PMT mokytojai profesinės kvalifikacijos atnaujinimui kasmet skiriama mažiau nei 70 % viso kvalifikacijos atnaujinimui skirto laiko.

Kriterijus „Efektyvus mokinių įgytų kompetencijų vertinimas“

Kompetencijų vertinimo metodai. Visi PMT taiko du ir daugiau kompetencijų vertinimo metodus. Vertinimo metodai: testai, savarankiški darbai, praktiniai darbai, kontroliniai darbai, diagnostiniai egzaminai, asmens kompetencijų vertinimas, praktinių įgūdžių demonstravimas, praktinės užduotys, technologijų brandos egzaminas, profesinio meistriškumo konkursai, kaupiamasis vertinimas.

Meistriškumo konkursai. Devyni PMT organizavo meistriškumo konkursus mokyklos mastu, penki – nacionaliniu, vienas – tarptautiniu lygmeniu.

Meistriškumo konkursų dalyviai. Trylikos PMT mokiniai kiekvienais metais dalyvauja nacionalinio ar tarptautinio lygmens meistriškumo konkursuose. Keturių PMT kiekvienais metais dalyvaujančių nacionalinio ar tarptautinio lygmens meistriškumo varžybose mokinių skaičius didėja.

Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas

Kriterijus „Kvalifikuota pagalba kiekvienam mokiniui“

Pagalba karjeros planavimo klausimais. Penkiolika PMT turi pakankamai specialistų galinčių suteikti kvalifikuotą pagalbą mokiniui karjeros projektavimo klausimais. Septynių PMT visi mokiniai gavo kvalifikuotą pagalbą karjeros projektavimo klausimais.

Vertinimas

Mokymo / mokymosi aplinka

Kriterijus „Aplinka motyvuoja mokymuisi“. Mokymo/mokymosi aplinkos įtaka kokybės vertinimo požiūriu mokyklose pakankamai skirtinga. Vienas iš rodiklių, parodantis aplinkos motyvavimo mokymuisi įtaką, – nebaigusių programos mokinių skaičius. Teigiamas aspektas, kad dalyje mokyklų didėja mokinių pažangumas ir mažėja „nubyrėjusių“ mokinių skaičius.

Mokymasis visą gyvenimą

Kriterijus „Mokymasis baigiamas sėkmingai“. Kas trečioje mokykloje trejų metų laikotarpyje pastebimas atvirkštinis procesas, t.y. didėjantis nebaigusių programos mokinių skaičius. Kai kurios mokyklos šią nubyrėjimo tendenciją sieja su mokyklų vykdoma griežtesne politika mokinių pažangumo atžvilgiu (išsiskiria mokyklos, įdiegusios KVS). Šis rodiklis skiriasi ir atskirų programų požiūriu. Nubyrėjusių apklausos dažniausiai vykdomos žodžiu, kiekviena mokykla vadovaujasi savo sukurtais kriterijais, gauti duomenys dažnai nėra pakankamai išsamūs, fiksuoti, kas leistų atsakyti į sekančius klausimus: kas mokinius motyvuotų mokymuisi ir paskatintų baigti mokslus, kokią įtaką mokslų baigimui turi mokymosi aplinka ir mokymosi kokybė. Dalis vertintų mokyklų atlieka panašias apklausas, tačiau jos dažniausiai vykdomos visos mokyklos mastu, nesigilinant į konkrečias programas, t.y. nekreipiamas dėmesys, kad mokiniai renkasi ne mokyklą, bet pirminis jų pasirinkimo kriterijus - konkreči specialybė.

Norint ateityje vykdyti vertinimus, reikėtų suvienodinti mokyklose vykdomas apklausas klausimų ir laiko požiūriu.

Kriterijus „Mokymasis tęsiamas kitose programose“. Vertinant mokymosi visą gyvenimą rodiklį pastebima tendencija, kad pusėje mokyklų mokiniai (20 % ir daugiau), kurie sėkmingai baigė mokslus, toliau tęsia studijas to paties ar aukštesnio lygmens programose ir tik nedidelė dalis – aukštesiose mokyklose. Kai kurios mokyklos, mokinių vertinimu, neskatina tęsti studijų toliau. Mokinių, sėkmingai baigiančių mokslus skaičius, svyruoja 50-80 % ribose. Tik vienos mokyklos 90 % mokinių sėkmingai baigė mokslus.

Mokymosi prieinamumas.

Kriterijus „Mokiniai su įvairiais poreikiais sėkmingai baigia mokymąsi ir yra užimti“. Vertinant mokymosi prieinamumo rodiklį susiduriama su problema, kad trečdalyje mokyklų šio rodiklio vertinimas mokinių su įvairiais poreikiais požiūriu neatliekamas. Tik viena mokykla įvardijo, kad yra moderni ir puikiai pritaikyta mokiniams su įvairiais poreikiais, nors kitos mokyklos t.p. vykdo tokių mokinių mokymus. Dalis mokyklų tokių duomenų nekaupia, o vertinant pagal kitų mokyklų pateiktus rezultatus galima konstatuoti, kad sėkmingai baigusiu mokymąsi dalis svyruoja 30-70 % ribose.

Kvalifikacijos atitikties Lietuvos ūkio poreikiams vertinimas

Kriterijus „Vertinama programos įgyvendinimo kokybė. Geras absolventų įsidarbinimas“. Vertinant kvalifikacijos atitikties Lietuvos ūkio poreikiams sritį dauguma mokyklų pateikė duomenis, kad vertinamų programų kokybė tenkina darbo rinkos reikalavimus: daugiau kaip pusėje vertinamų mokyklų įsidarbinimo lygis daugiau kaip 50 %. Buvo ir tokių mokyklų, kurios savikritiškai pažiūrėjo į šį vertinimą ir sutiko su daliniu programų atitikimu rinkos poreikiams (mažas įsidarbinimo lygis, mokinių praktinių įgūdžių stoka).

Kriterijus „Darbdaviai patenkinti absolventų kvalifikacija“. Dauguma darbdavių absolventų kvalifikaciją vertina gerai, nors kai kurie įvardijo ir tam tikrus trūkumus (motyvacijos ir darbo drausmės, praktinių įgūdžių stoka). Darbdavių vertinimo konkretesnei analizei reikia įdiegti suvienodintą tikslinę darbdavių apklausą pagal vienodus rodiklius visose mokyklose.

Vertinant informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumą išskiriami du pagrindiniai kriterijai: efektyvus mokinių priėmimas ir aukštas absolventų užimtumo lygis. Daugumoje mokyklų mokinių priėmimas vykdomas sėkmingai: mokinių priimama tiek, kiek planuota (kartais - daugiau). Tačiau kelios mokyklos pateikė duomenis, kad mokinių priėmimą pagal pateiktas programas diferencijuoja ir vykdo ne kiekvienais metais (pvz.: vienais metais priimami mokyti su viduriniu išsilavinimu, kitais - su pradinio): taip mokyklos prisitaiko prie mokinių rinkos pasiūlos. Atsižvelgiant į tai, mokinių užimtumas (įsidarbinimas ar mokslo tęsimas) pusėje mokyklų didesnis nei 50 %, ką rodo ir mokinių lūkesčių atitikties rodiklio vertinimas: dauguma mokinių patenkinti savo kvalifikacija, įgytomis kompetencijomis, karjeros galimybėmis.

Remiantis vertinimo kriterijų analize pažymėtina, kad mokyklų vertinimui svarbūs visi išvardinti kriterijai. Tačiau tų kriterijų analizei reikalingi duomenys, kurių surinkimas nėra pakankamai reglamentuotas: aiškus, pastovus ir nesikeičiantis. Kiekviena mokykla šiuos tyrimus daro/nedaro savo nuožiūra. Darytina išvada: reikalinga visų mokyklų suvienodinta duomenų kaupimo aplinka.

Peržiūra

Mokymo / mokymosi aplinka

Rodiklis „Veiklos tobulinimo priemonės“. Mokyklų veiklos tobulinimo priemonės suplanuotos pagal kiekvieną strateginę vertinimo sritį. Vykdytos skyrių savianalizės, pamokų stebėsenos ir analizė, individualūs pokalbiai su mokytojais, atviros pamokos. Mokyklos rengia projektus, kurie skirti mokytojų ir mokinių bendrųjų ir profesinių kompetencijų ugdymui. Dalyvaujama projektuose, profesiniuose seminaruose, asmens įgytų kompetencijų vertinime. Mokytojai ir mokiniai stažuojasi užsienyje.

Mokymasis visą gyvenimą

Rodiklis „Ugdoma kokybės kultūra“. Vertinamose mokyklose skiriamas dėmesys kokybės kultūros ugdymui. Veiklos tobulinimo priemonės nustatomos periodiškai remiantis skyriaus veiklos plano ataskaitos duomenimis, susitikimų su socialiniais partneriais metu.

Mokymosi prieinamumas

Rodiklis „Programų įgyvendinimo rezultatų viešinimas“. Su mokyklų mokymo programomis ir programų įgyvendinimo rezultatais gali susipažinti visi norintys: vykdomas pastovus mokyklų teikiamų programų viešinimas ir pristatymas (rengiamos metų veiklos programos ataskaitos, mokyklos tarybos posėdžiai, metodinės grupės posėdžiai, grupių vadovų pasitarimai, elektroninis dienynas, tėvų susirinkimai). Naudojami įvairūs informacijos viešinimo būdai (mokyklos internetinė svetainė ir Facebook paskyra, atvirų durų dienos, edukacinės, atviros pamokos, informacija talpinama stenduose ir visiems prieinama internetiniuose mokyklų puslapiuose, publikuojami straipsniai spaudoje, informacija radijuje ir televizijoje).

Mokymosi modernumas

Kriterijus „Ugdoma kokybės kultūra“. Socialiniai dalininkai aktyviai dalyvauja mokyklų veiklos tobulinimo priemonių kūrimo. Veiklos tobulinimo priemonės nustatomos periodiškai remiantis kiekybiniais tyrimais (anketine apklausa), apvalaus stalo diskusijų su socialiniais partneriais, tėvais, mokiniais, skyriaus mokytojais metu. Veiklos tobulinimo priemonės aptariamos tėvų susirinkimų, mokytojų tarybos prekybos ir verslo skyriaus sekcijos posėdžių, darbdavių gerosios darbo patirties sklaidos renginio metu, anketuojant mokinius, mokytojus ir darbdavius.

Kvalifikacijos atitikties Lietuvos ūkio poreikiams

Rodiklis „Veiklos tobulinimo priemonės“. Mokyklose nuolat renkama ir analizuojama informacija apie mokinių nubybrėjimą, absolventų įsidarbinimą ir įsidarbinimą pagal įgytą specialybę. Duomenys apie nubybrėjimo priežastis analizuojami, aptariami mokytojų tarybos posėdžiuose, priimami konkretūs sprendimai. Stebimas darbuotojų poreikis darbo rinkoje, atliekamos apklausos, siekiant išsiaiškinti profesinio mokymo programų populiarumą, rengiamos naujos, paklausios programos. Siekiama, kad mokyklų absolventai būtų konkurencingi ir paklausūs darbo rinkoje, nuolat atnaujinamas mokomųjų dalykų turinys. Dalyvaujama tarptautiniuose ir nacionaliniuose projektuose, profesinio meistriškumo konkursuose.

Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas

Kriterijus „Informacija apie programų įgyvendinimą prieinama visiems socialiniams dalininkams“. Mokyklose programų įgyvendinimo rezultatai aptariami kasmet, dalyvaujant socialinių partnerių atstovams. Programų įgyvendinimo rezultatų nustatymui analizuojami įvairūs rodikliai (pažangumo, lankomumo, įgytų kompetencijų vertinimo ir pan.). Socialiniai dalininkai (mokytojai, mokiniai,

tėvai, administracija, socialiniai partneriai) įtraukiami į mokyklos tarybą, atestacijos komisiją, rezultatai aptariami savivaldos organų posėdžių metu. Vyksta individualūs pokalbiai su savivaldybės darbuotojais, prekybos pramonės ir amatų rūmais, darbdaviais.

Socialiniai partneriai dalyvauja mokyklų veikloje ir valdyme; konsultuojamasi kuriant ir atnaujinant mokymo programas; socialiniai partneriai dalyvauja mokymo proceso organizavime (praktiniame mokyme, gamybinėje praktikoje); numatomos konkrečios veiklos tobulinimo priemonės. Mokyklos aktyviai bendradarbiauja su darbdaviais, jie dalyvauja programų rengimo darbo grupėse, programų atnaujinimo bei koregavimo procesuose, kompetencijų vertinime. Socialiniai dalininkai aktyviai dalyvauja veiklos tobulinimo priemonių kūrimo. Veiklos tobulinimo priemonės nustatomos periodiškai remiantis įvairiais kiekybiniais tyrimais (anketavimas), apvalaus stalo diskusijų su socialiniais partneriais, tėvais, mokiniais metu.

Išanalizavus peržiūros kriterijus, galima teigti, kad mokyklos aktyviai ir planingai vykdo programų viešinimą, tobulinimą bei siekia teikti kokybiškas paslaugas.

Rekomendacijos

Kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio programų įgyvendinimo kokybės gerinimui

	Švietimo posričiui
Mokymo / mokymosi aplinka	<ol style="list-style-type: none"> Įdiegti tikslią mokytojų ir mokinių pasitenkinimo mokymo/mokymosi aplinka apklausų sistemą pagal atskiras mokymo programas. Sudaryti sąlygas pamokų metu įgyvendinti mokinių profesines kūrybines idėjas. Stiprinti mokinių motyvaciją siekti geresnių mokymosi rezultatų. leškoti priemonių sumažinti mokinių "nubyrėjimą". Mokomuosius kabinetus ir dirbtuves nuolat papildyti naujomis mokymo priemonėmis. leškoti būdų modernizuoti mokymo bazes. Aktyviau įtraukti tėvus, socialinius partnerius į mokymo / mokymosi aplinkos gerinimą. Siekti glaudesnio bendradarbiavimo su darbdavių asociacijomis. Reguliariai analizuoti programų atitikimą darbo rinkos poreikiams.
Mokymasis visą gyvenimą	<ol style="list-style-type: none"> Sudaryti bendradarbiavimo sutartis su įvairiomis mokymo institucijomis dėl programų pereinamumo galimybių. leškoti galimybių organizuoti trumpalaikius kursus įvairioms visuomenės grupėms. Siūlyti mokytojams, mokiniams, darbuotojams, bedarbiams, bendrojo ugdymo moksleiviams daugiau įvairių pamokėlių, praktinių užsiėmimų, seminarų. leškoti priemonių gerinti absolventų, įgyjančių kvalifikacijos pažymėjimus skaičių. Planuojant ir peržiūrint mokymosi visą gyvenimą srities veiklas įtraukti visus socialinius dalininkus.

	Švietimo posričiui
Mokymo pereinamumas	<ol style="list-style-type: none"> Didinti formaliojo / neformaliojo mokymo programų pasiūlą mokiniams su įvairiais išsilavinimo lygiais. Nuotolinio mokymosi diegimas padėtų išspręsti dalies dirbančių žmonių poreikį mokytis.
Mokymo modernumas	<ol style="list-style-type: none"> Vertinamos programos ruošia darbuotojus svetingumo sektorių, todėl labai svarbu, kad ir pats PMT atitiktų svetingumo vertinimo kriterijus: paslauga (mokymo kokybė), darbuotojai/mokytojai (jų elgesys) ir estetinis mokyklos vaizdas (pastatas, interjeras, atmosfera ir t.t.). leškoti galimybių diegti ir naudoti naujas kompiuterines mokymo programas.
Kvalifikacijos atitiktis ūkio poreikiams	<ol style="list-style-type: none"> Vertinamų mokyklų programos ruošia darbuotojus turizmo sektoriui, todėl labai svarbus užsienio kalbų žinojimas, bei aktyvesnis dalyvavimas tarptautiniuose projektuose. Siekti modernizuoti mokyklų mokymo bazes. Pastoviai analizuoti programų atitikimą darbo rinkos poreikiams, atnaujinti programas, kad jos atitiktų šiandienos tendencijas. Plėtoti mokyklose teikiamas paslaugas.
Informavimo ir karjeros planavimo veiksmingumas	<ol style="list-style-type: none"> Pasibaigus Karjeros ugdymo projektui, mokyklos ir toliau turėtų užtikrinti ugdymo karjerai tęstinumą. Organizuoti renginius, ugdančius mokinių verslumą, bei karjeros projektavimą. 3. Taikyti šiuolaikines technologijas mokyklos veiklų viešinimui.
Planavimas	<ol style="list-style-type: none"> Prioritetiniuose metiniuose uždaviniuose numatyti veiklas, orientuotas į atviro kaitai ir kūrybingo žmogaus ugdymą. Kasmet atnaujinti prioritetinius metinius uždavinius įtraukiant visus socialinius dalininkus. Posričio lygmeniu planuoti paklausių programų pasiūlą. Sudaryti bendradarbiavimo sutartis su bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir aukštosiomis mokyklomis dėl pereinamumo tarp įvairių švietimo grandžių galimybių. Perėjimo metu numatyti programos trumpinimo galimybę. Planuoti įvairios paskirties kursus ir pamokas bendruomenės nariams ir visiems pageidaujantiems. Nustatyti kriterijus informavimo politikos tikslinių grupių nustatymui. Įtraukti teritorinės darbo biržos atstovus planuojant mokinių karjerą, numatyti glaudesnę jų ryšį su vertinamų programų mokiniais. Atliekamas veiklas planavimo etape tinkamai įforminti dokumentuose. Numatyti informavimo politikos biudžetą susiejant jį su PMT metiniu biudžetu. Pasibaigus karjeros koordinatoriaus veiklos laikui numatyti bent vieną informavimo ir karjeros planavimo specialistą.

	Švietimo posričiui
Įgyvendinimas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sukurti ir vykdyti pastovius mokymosi ir darbo aplinkos matavimo instrumentus. 2. Organizuoti tikslinius mokinių ir mokytojų pasitenkinimo aplinka matavimus pagal atskiras programas, tinkamai atlikti jų analizę. 3. Paruošti programas, skirtas žmonėms be pagrindinio išsilavinimo. Plėtoti tęstinį profesinį mokymą. 4. Įteisinti mokymo programas pagal kurias būtų galima mokytis nuotoliniu būdu. 5. Labiau įtraukti socialinius partnerius į mokymo procesą. 6. Ieškoti daugiau galimybių pakviesti kitų šalių specialistus ir mokytojus dalyvauti mokymo procese. 7. Organizuoti praktinį mokymą įmonėse, kitose švietimo įstaigose, kitų šalių mokymo įstaigose ir įmonėse. 8. Sudaryti bendradarbiavimo sutartis su konkrečiomis mokymo institucijomis dėl baigusių absolventų pasiekimų užskaitymo tvarkos. 9. Kasmet peržiūrėti techninės bazės atitikimą šalies ūkio poreikiams ir pagal galimybes atnaujinti. Ieškoti papildomų lėšų techninės bazės atnaujinimui. 10. Į techninės bazės atnaujinimą įtraukti socialinius dalininkus. 11. Skirti daugiau lėšų ir laiko (daugiau nei 50 % viso laiko) mokytojų profesinės kompetencijos kėlimui. Plėtoti profesijos mokytojų technologinių mokėjimų tobulinimą, gerinant profesinio mokymo procesų kokybę. 12. Organizuoti profesijos mokytojų stažuotes kitose šalyse, įmonėse, kitose švietimo įstaigose. 13. Mokinių mokymosi proceso metu teikti mokamas paslaugas, išplėtoti jų įvairovę, siekti, kad papildomos lėšos kasmet didėtų. 14. Ieškoti galimybių organizuoti mokyklos, regioninius meistriskumo konkursus programas, švietimo posričio lygmeniu. 15. Skatinti mokinius dalyvauti regioniniuose, šalies ir tarptautiniuose meistriskumo konkursuose ir projektuose.
Vertinimas	<ol style="list-style-type: none"> 1. Būtų tikslinga sukurti bendrą visoms profesinio mokymo įstaigoms mokinių/ mokytojų apklausų duomenų rinkimo bei kaupimo elektroninę erdvę, nes šiuo metų sunku objektyviai įvertinti mokymo//mokymosi aplinką, kadangi profesinio mokymo teikėjai naudoja labai skirtingus instrumentus bei rodiklius jų matavimui. 2. Sukurti aiškius rodiklius programų įgyvendinimo kokybės stebėsenai ir, jais vadovaujantis, kasmet atlikti savianalizę į šią veiklą įtraukti visus suinteresuotus asmenis (administracija, pedagogai, mokiniai, darbdaviai).
Peržiūra	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stiprinti bendradarbiavimą su socialiniais dalininkais, užsienio (ypač – ES) šalių profesinio mokymo įstaigomis. 2. Siekti glaudesnio bendradarbiavimo su darbdavių asociacijomis. 3. Visas posričio programas atnaujinti tam tikra dalimi kasmet. Rekomenduotina aktyviau į programų atnaujinimą, koregavimą ir naujų rengimą įtraukti socialinius dalininkus, darbdavius.

Priedas

2014 m. vertinime dalyvavusių profesinio mokymo įstaigų ir jose vykdomų Kelionių, turizmo ir laisvalaikio švietimo posričio programų sąrašas

Eil. Nr.	Profesinio mokymo įstaiga	Mokymo programos pavadinimas	Programos kodas
1.	Alytaus profesinio rengimo centras	Kaimo turizmo organizatoriaus mokymo programa	440081202
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
2.	Anykščių technologijos mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
3.	Druskininkų amatų mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
4.	Kauno buitinių paslaugų ir verslo mokykla	Kelionių agento mokymo programa	440081204
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
		Kelionių agento mokymo programa	330081204
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
5.	Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
6.	Klaipėdos turizmo mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
7.	Kupiškio technologijos ir verslo mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
8.	Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
9.	Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokykla	Kaimo turizmo organizatoriaus mokymo programa	330081202
10.	Šiaulių profesinio rengimo centras	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	320081201
11.	Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
12.	Utenos regioninis profesinio mokymo centras	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
13.	Varėnos technologijos ir verslo mokykla	Kaimo turizmo organizatoriaus mokymo programa	440081202
14.	Veisiejų technologijos ir verslo mokykla	Kaimo turizmo organizatoriaus mokymo programa	330081202
15.	Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla	Kaimo turizmo organizatoriaus mokymo programa	440081202

Eil. Nr.	Profesinio mokymo įstaiga	Mokymo programos pavadinimas	Programos kodas
16.	Vilniaus turizmo ir prekybos verslo mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
17.	VšĮ Daugų technologijos ir verslo mokykla	Viešbučio darbuotojo mokymo programa	440081203
		Viešbučio darbuotojo mokymo programa	330081203
18.	Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras	Poilsio paslaugų agento mokymo programa	330081205
		Poilsio paslaugų agento mokymo programa	440081205
19.	VšĮ Kelmės profesinio rengimo centras	Kaimo turizmo organizatoriaus mokymo programa	330081202
20.	Zarasų žemės ūkio mokykla	Kaimo turizmo organizatoriaus mokymo programa	330081202

